

Aktiva Seniorer® Grästorps

2004 – 2014
10 år

LITEN HISTORIK

Av Malte Jonasson
och
Bengt-Erik Persson

Skåneresenärerna från Grästorps på Lunds Universitet,
platsen för de prunkande magnoliorna och studentsången på första maj.

Liten historik

FÖRORD

Vi, Malte Jonasson och Bengt-Erik Persson, fick uppdraget att skriva en historik till Aktiva Seniorers 10-årsjubileum i november. Stor hjälp har vi haft av Maud Larssons välordnade arkiv och Birgit Jonassons fotoalbum. Monia Perssons korrekturläsning av alstret bidrog mycket till det färdiga resultatet.

Det var Medborgarskolan i Trollhättan – Vänersborg som tog initiativet till bildandet av en seniorförening i Grästorps. Ursprunget var en studieorganisation, Aktiv Ungdom, i studieförbundet Medborgarskolan, och analogt med den hade man på en del håll startat Aktiva Seniorer och även kommit i gång med ett riksförbund, förkortat FAS.

Genom personliga kontakter och annons i pressen inbjöds till ett informationsmöte i Kommunens Hus, Grästorp den 4 nov. 2004. Monia Persson var Medborgarskolans förlängda arm i Grästorp, och hon kontaktade presumtiva medlemmar. Lokalen blev nästan fullsatt av intresserade, och många tyckte att föreningens ändamål att **främja medlemmarnas kulturella och andra gemensamma** intressen verkade tilltalande. En interimsstyrelse föreslogs. Det var Monia och Bengt-Erik Persson, Maud Larsson, Kerstin Enström, Karin Tengroth och Malte Jonasson.

Ett första konstituerande styrelsemöte hölls hos Monia och Bengt-Erik på Inägan 5, och styrelsen konstituerade sig sålunda: Ordf. Bengt-Erik Persson, sekr. Malte Jonasson, kassör Maud Larsson, ledamöter Kerstin Enström och Karin Tengroth och samordnare med Medborgarskolan Monia Persson.

Medlemsavgiften bestämdes till 50 kr och cirkelavgiften till 30 kr, summor som fortfarande gäller efter 10 år.

Så, vad skulle vi studera? I Naturskyddsföreningen hade man under några år studerat Sveriges landskap och sedan gjort en studieresa dit. Men det var i ett studieförbunds regi och med en arvoderad studieledare, som ledde hela kursen. Nu skulle allt ske ideellt, och vi oroades inför ett sådant åtagande.

Då kom vi på ett koncept, som fortfarande håller. Vi skulle driva studiecirkeln som ett gammaldags grupparbete i skolan! Så vi delade in anmälda personer i grupper på tre – fyra deltagare. Någon i varje grupp åtog sig att vara gruppleddare, och så begärde vi in förslag på ämnesområden, som vi skulle studera. Förslagen var många, ex. Den svenska historien, Litteratur, Släktforskning Något land, Data för nybörjare och som fysisk träning Linedance.

Medborgarskolan hade det året lagt upp en kurs om **Irland**, och vi nappade på den. Då hade vi en kursplan och studiematerial i Medborgarskolans mervetarmaterial. Varje grupp åtog sig att svara för en sammankomst varannan vecka. Eftersom många var upptagna kvällstid, bestämde vi oss för förmiddagar. Lokal blev kafésalen på 2:a vån. i **GRÄSTORPS MUSEUM**. Där kunde vi också tillaga det viktiga förmiddagskaffet i det gamla skolköket. Kerstin Fognell ansvarade för det administrativa, Bengt-Erik Persson och Malte Jonasson för det pedagogiska. Jourhavande grupp svarade för både kursinnehåll och förmiddagskaffet.

På så sätt fick alla i gruppen en meningsfull uppgift. När Museibygnaden såldes och vi måste komprimera samlingarna flyttade vi till samlingssalen på **ÅSEVI**. Det var 2006. Under senare år har vi haft våra sammankomster och föreläsningar i Samlingssalen i **KOMMUNENS HUS**, där vi huserar gratis. En annan förmån var att vi fick producera allt sv/v tryck gratis. På detta sätt har vi klarat oss utan kommunala bidrag, vilket vi värdesätter.

Vid årsskiftet jubileumsåret hade **medlemsantalet vuxit till 148**, detta utan att någon aktiv medlemsrekrytering skett. Kassabehållningen har ökat i samma takt.

Här kommer ett axplock över föreningens verksamhet under de första 10 åren.

Geografistudierna har blivit stommen i föreningens arbete. Men ganska snart gav vi oss på andra **ämnen** med frivilliga ledare. Men all verksamhet förutsatte medverkan av alla deltagare.

Linedancekursen leddes av Ulla-Britt Petersén och Gun Rimér. Sedermera startade vi **bildbehandling** med Sonne Dahl som ledare. Rolf Ahlberg ledde en kurs i handhavandet av **mobiltelefon**. Bo Holmgren tog sig an en grupp i grundläggande **datakunskap** i datasalen för Komvux på Museet. Den fortsattes sedan av Börje Johnson. Bernt Rimér ledde en **bridgekurs**. Efter Linnéåret 2007 fortsatte **Linnéstudierna** i en studiecirkel om Linnés resor under ledning av B-E Persson i Museet. Då fick vi ta till andra dagar än onsdagar, som vi tidigare hade gått in för. En kurs i **släktforskning** leddes av Barbro Backlund och Ann-Britt Dahlström. Fysisk träning har också ingått i programmet. Gemensamma **promenader** med eller utan stavar och efter några år motionsgymnastik och **styrketräning** i Särestadsgymmet Byceps under ledning av Malte Jonasson. Denna aktivitet har sedan vuxit ut till att omfatta alla vardagar med olika ledare.

VI har försökt hänga med i den digitala revolutionen genom **datakurser** och nu senast **surfplattan**. Ledare var Magnus Andersson genom ett samarbete med Daniel Wilson på Audio/Video. På senare tid har vi försökt med mattcurling, men de kommer att starta en egen intresseförening.

Aino och Monia på gymmet. Foto C-G S.

2012 besökte sjukgymnast Christina Westlund gymmet. Hon informerade om redskapen och vikten av motion. Sen fick vi en nyttig repetition två år senare.

Tidigt engagerade vi oss socialt som medhjälpare i **måndagsträffen** för ofrivilligt ensamma och anhörigvårdare senare även i **kyrkans onsdagsgudstjänster**.

En stor sak var det när Aktiva Seniorer och Hembygdsföreningen tog över **midsommar-firandet** vid Åsevi. Aktiviteten kräver mycken förberedelse och många frivilliga "händer och fötter". Många som klädde midsommarstången ena dagen och sedan skötte serveringen på midsommarafton. Lion's Club hade ett färdigt körschema för festen, som vi tog över genom Claes-Göran Svensson. Och genom att alla ställde upp har det fungerat utmärkt till glädje för oss själva och de äldre på "hemmet".

En mycket stor del av kommunens firande av **Carl von Linné 300 år** 2007 genomfördes av Aktiva Seniorer. Linnés födelsedag den 7 maj hade vi stor uppställning på Tingshustorget och hurrade för födelsedagsbarnet.

Marknadsföring

Kerstin Fognell vid informationsbordet i Konserthuset.

Redan vid en företagsmessa 2005 hade vi en informationsskärm och en folder att dela ut. Monia Persson och Kerstin Fognell skötte bemanningen vid informationsbordet i Konserthuset. Sedan deltog vi i Grästorps Mässan både 2012 och 2014. Claes-Göran Svensson och Kerstin Svensson stod för materialet.

UTFLYKTER I HEMBYGDEN

Första eftermiddagsutflykten i hembygden gick den 14/6-05 till **Bergagården på Hunneberg**. Älgjaktsmuseet och en promenad på den handicapvänliga naturpromenaden var målet för resan. Malte informerade om biodling och visade demonstrationsbikupan vid Bergagården. Kaffe med dopp intogs på Spiskupan.

Den 26/5-06 besöktes **kolmilan i Tengene**. Sven Tengström informerade om kolningen och Åke Andersson spelade och sjöng visor av Dan Andersson.

Hösten 2006 besökte vi både **Prästeskvalt**an, en rekonstruerad skvaltkvarn, och hembygdsgården i **V. Tunhem**. Göran Söderström informerade om hembygdsgården och konstmuseet och hembygdsföreningen i V. Tunhem serverade kvällskaffe.

Under flera år ställde många seniorer upp på **Öppet Hus på Grinnsjötorp på Hunneberg** i början av september varje år. En vägslinga förbi Grinnsjön och Fagerhult var tillfälligt öppen enkelriktat och möjliggjorde ett bekvämt besök i den natursköna torpmiljön.

Göran Söderström, f.d. jägmästare och sedan frivillig i naturskyddet och hembygdsrörelsen, gav varje år en intressant bergsinformation, och grillelden var tänd.

De Vilda Blommornas Dag i Norden, som firas varje år i mitten av juni av de botaniska föreningarna, är en aktivitet som många aktiva seniorer alltid har ställt upp på. Det brukar vara en promenad i något naturskönt område eller något naturreservat i kommunen i sällskap med ”Carl v. Linné och hans lärjunge Liedbeck”. 2009 studerades Hunnebergs rasbranter. Jubileumsåret gick vi till den gyllene spiken och såg ½ miljard år gammal alunskiffer.

En studieresa till **Sätenäs och JAS-centrum** gjordes den 20/3 -07. Vi träffades vid flottiljvaktan på Sätenäs och fick åka buss över hela flygfältet. Kaffe serverades till en kostnad av 20 kr. Ciceron var grästorpssonen Håkan Brandt, Håle, tidigare fältflygare numera säkerhetsofficer på flygflottiljen.

En gruppbild framför JAS-Gripen, Foto Säkerhetschef Håkan Brandt.

Vid en annan utfärd till **TUN** besåg vi kyrkan, Silvii skola och flygmuseet. Guide i en villa i Såtenäs villastad var Arne Sandberg, vars familj hade bott i just den villan. Tuns Hembygdsförening serverade kaffe i Silvii skolas lärarbostad.

Den 22 april 2010 gjordes ett studiebesök i **Regionarkivet i Vänersborg**. Man hade förberett inför vår ankomst och plockat fram en del ting från vårt område. Så besöket var mycket givande. Efter arkivbesöket serverades lunch på restaurang Ronnum.

Levene äng besöktes i slutet av maj 2010. Åke Paulsson mötte upp med dragspelet och Jan och Malte hade ordnat en tipspromenad,

Besöket i **kommunens arkiv** var populärt. Tekniska chefen berättade om ombyggnaden av huset till ett kulturhus. Birgitta Olsson visade arkivet.

Ett studiebesök genomfördes i **Månssons fruktodling** på hösten. 180 äppelsorter.

Fritidsanläggningarna på Lunneviområdet besöktes 1 mars 2011. Kjell Andersson guidade.

Förmiddagsutflykt till **Frambo** blev det den 12 juni -13. Först information om **Frambo gård** av ägaren Bengt Torell, så vandring till **Veckle sten** och sist färd till blomsterängarna vid **Myggebo**. Utfärden var planerad av Urban Sörme. En jättegryta besågs också. Allt var väl skyltat och iordninggjort. Nattviolen blommade och slåttergubben skulle just slå ut.

Margareta och Bengt Torell informerar. Foto Lennart Hägg.

En utflykt till det gamla kommuncentrat i **Tengene** genomfördes den 9 oktober 2013. Tengeneborna bjöd på kaffe i den gamla skolan, och Lennart Johansson berättade om sitt liv som kommunalman och kyrkopolitiker under mer än 70 år. Efter en promenad till kyrkan berättade han även om denna och dess inventarier. Efter det att Curt Andersson berättat om Tengene by vandrade vi till en gammal hällkista, Kung Knuts Grav, i Pekåsenskoogen.

Rundresan med buss i **Flo** 2014 började vid minnesstenen efter Kyrkskolan i Grästorp. Denna var en hörnsten från grundmuren, en äkta kornhall, som tagits från urberget på platsen, Kornhallsberget. Temat för resan var geologi, så vi uppmärksammade den sandstenfyllda urbergssprickan på Kampetorps gård och den världsberömda, i alla fall bland geologer, graptolitskiffern vid diabasbrottet. Graptoliterna var ett fossil som levde för en halv miljard år sedan. Den gamla gränsstenen mellan Älvsborg och Skaraborg besågs också.

FÖRETAGSBESÖK

GRÄSTORPS nya blivande köpcentrum vid **TRE ÄLGAR** besöktes den 23/11 -10. Roberts Antikt och Ljusexperten studerades. Vi fick lära massor om de nya glödlamporna. Fika intogs på värdshuset Tre Älgar. Detta blev inledningen till en rad företagsbesök som vi fortfarande håller på med.

Sivans ost i Baljered besöktes 2011. Sivan berättade initierat om sitt ostlager och firmans utveckling. En välsmakande ostbricka avslutade informationen. Ett företagsbesök på **Audeo/Video** resulterade i en kurs i databehandling, där många bättrade på sina datakunskaper. Studiebesök på **Västergötlands Museum i Skara**. Personalen hade förberett inför vår ankomst, och vi fick verkligen studera arkiven och gamla urkunder från våra bygder. Middagen på Kråks Vårdshus smakade gott under källarvalven. Studiebesök på **NLT**. Därefter lunch på Galejan. Jan. 2013.

Åse och Viste Härads Sparbank bjöd på förmiddagskaffe och informerade om sin verksamhet. 2012 gjordes ett företagsbesök hos **LOK –industri** tillverkning och förpackning av belysningsattiraljer. Under 2013 besökte vi **Linjemontage och Grästorps energi** och blev väl informerade. Vi gjorde företagsbesök På **Styrtec** 2014 i två omgångar och fick en fin beskrivning av en avancerad elektronikfirma i Grästorp. De tillverkar elektronikskåp.

Håle-Tängs kyrka och **Mäjens glass** i Håle besöktes på hösten jubileumsåret. Torsten Franzon informerade om den unika sexkantiga Langlet-kyrkan och i Håle fick vi förmiddagskaffe. Efter en information på ett medlemsmöte har vi i grupper gjort studiebesök på **Din Ögontjänare** i Grästorp. Besöken blev mycket uppskattade.

SAMHÄLLSINFORMATION

Socialchef Hans Ekenskär visade **Vistegården**, kommunens nya äldreboende ”Trygga Hem”. Det nya Kulturhuset förhandsvisades av kulturchefen Pernilla Bjelkesjö. Kommunalarrådet Kent Larsson och kommunchef Owe Johansson informerade om aktuellt i kommunen i Samlingssalen Kommunens Hus. Inför kyrkovalet lämnade kyrkoherde Christer Edvinson en information om Svenska Kyrkan i Kyrkans Hus i Grästorp. Pastoratet bjöd på förmiddagskaffe. Teknische chefen i kommunen Mattias Svensson informerade om aktuella projekt och efteråt fanns möjlighet att besöka återvinningscentralen i Forshall.

HÖSTSTARTER OCH VÅRAVSLUTNINGAR

2007 började vi med en speciell läsårsupptakt. Den var vid det nyinvidga vindsyddet på **Skubbet**. Jan Ljunge och Malte Jonasson hade ordnat en trevlig tipspromenad.

2008 var höstupptakten på **Sjöryd**. En intressant tipspromenad hade ordnats från gården till Djävulsön och fågeltornet. Malte berättade om invallningen och torrläggningen av Kilja mosse.. 2008 kostade vi på oss en räkmacka till kaffet för alla funktionärer i föreningen på Restaurang Magnolia i **Bredöl**. En del passade på att köpa dahliaknölar.

Höstupptakten 2009 skedde vid det andra vindsyddet på Skubbet. Det låg väldigt fint i morgonsolen.

Upptaktsmötet i augusti 2010 vid **Forshalls brygga** blev lyckat. Erikssons grillkorv och skånsk senap i den intressanta kvarn- och sågmiljön.

Jan Ljunge informerar och Birgit Jonasson grillar. C-G Svensson och Malte Jonasson har inte hunnit sätta sig.

Landsbygdsmuseet i Särestad var samlingsplatsen för upptakten i augusti 2011. Vi tittade på museets samlingar av gamla jordbruksmaskiner och fikade. En del gamla saker hade deponerats från Grästorps Museum, när museet där skulle komprimeras

2012 for vi till **Hyringa**. Paraplyerna kom fram i ösregnet vid fornstugan och på ödekyrkogården. Men hos familjen Djupmarkers företag på Hedåkers säteri kunde vi sitta inomhus. Ett välsmakande kaffebord avnjöts på Skogsbo hos Aino och Claes-Göran.

Upptaktsmötet 2013 var på Backgården i **Lavad**. Naturpromenad, korvgrillning och industribesök var på programmet. En del besåg också Lavads kyrka.

Jubileumsåret hade vi upptakt i dagsveksstugan i **Främmestad**. Vi fick då en intressant information om Främmestads hembygdsförening av Tage Brolin och gjorde sedan en lika intressant rundresa i bilar genom Främmestad och över bron i Baljefors. Vi lärde oss skillnaden på Anestad, Anestads by och Anestorp. Rundresan guidades av Tage Brolin.

DAGSRESOR MED BUSS

En resa i Linnés fotspår på **Kinneulle** 2007 leddes av Ann-Marie Siesing, som tillbringat många sommarlov hos sin morfar på "Det blommande Berget". Trots ivrigt sökande lyckades vi inte hitta den rara kalknarven. Men vi fann den av Linné beskrivna minnesstenen över Olof Skötkonungs dop i Husaby källa. Middag intogs på Forshems Gästgiveri.

Linné fortsatte sin västgötaresa över Dalsland och Värmland hem till Uppsala. Vi gjorde en resa i Linnés fotspår på **Dal** 2007, och då besöktes Dals Rostock, Dalslands Konstmuseum, **Håverud** med akvedukten och hållristningarna i Tisselskog. På hemvägen fick vi äka klengås till kaffet i **Hamrane** bak-och kaffestuga.

En kulturresa till **Gunnebo slott** utanför Mölndal företogs 2009. Det var skolrestämning i bussen i det vackra vårvädret. Både parken och slottet besågs, och lunchen åt vi under källarvalven på slottet. En del köpte växter i trädgården.

Vårresan 2010 gick till **Havets Hus i Lysekil**. Vid Röe gård kunde vi köpa hantverk och lyssna till gårdens historia

2011 gick vårresan till **Ryttmästargården vid Sämsjön på Billingen i Skövde**. Där fick vi en grundlig och humoristisk lektion i svensk historia i allmänhet och Karl XI:s indelningsverk i synnerhet av kavallerimajor Bernhard Englund. En överdådig lunch ingick i programmet. På hemvägen besökte vi Varnhems klosterruiner och kyrkan med Birger jarls grav.

Cesarstugan i **Östra Tunhem** var målet 2012. Kalkheden vid Vilske Kleva studerades vid förmiddagskaffet och utställningen **Bondens år** efter middagen.

Vårresa till **Limmareds glasmuseum och narcisserna i Fagerås**. Lunch på **Tranemo Hotell**. Rundvandring och shopping i **Gällstad**. 2013.

Höstresa -13 till **Dahlénmuseet och Bonadsmuseet** i Stenstorp. Efteråt besök med shopping och lunch i Osterian i Falköping.

UTLANDSRESOR

Vår första resa var en utlandsresa till **IRLAND 2005**.

POLEN 2009

Även polenresan hade föregåtts av ingående studier om landet. Berggrund, natur. Historia, näringsliv och speciella sevärdheter. Helt utan kursbok hade vi snickrat ihop en kursplan, fördelat på studiegrupper och letat kunskap i böcker och media. Man kan gott säga, att föreningen blivit självgående. Alla ställer upp efter sin förmåga och bidrar på sitt sätt i studierna. En väldisciplinerad resa blev sedan kronan på verket. Polenresan gick med Resemakarn i Vänersborg 14 – 20 september.

På den gamla stadsmuren i Krakow

TOSCANA, ITALIEN 2011

Studiecirkeln leddes av Claes-Göran Svensson, Kristina Segerfeldt, Kerstin Svensson och Jan Ljunge. I kursen ingick litet italienska för nybörjare under ledning av Kristina S.. Resan blev oförglömlig. Vi såg alla de mest kända sevärdheterna. Lutande tornet i Pisa, Davidstatyn och alla de historiska byggnaderna i Florens. En tre timmars historisk föreläsning live och på plats! Det vita marmorberget i Carrara. Pinjer, cypresser och vilda cyklamen. Elefantgräs, sockerrör och lagerbär. Vinodling och vinprovning.

Lutande tornet i Pisa.

SVENSKMINNEN I NORRA TYSKLAND 2013

En 5 dagars studieresa med Enströms buss och guide Boris Salomonsson. Resan förbereddes med några studieträffar före resan. Vid färjeresan såg vi kritiklapporna på Rügen. Vi övernattade i Stralsund och 3 nätter i Schwerin. Sen besöktes de gamla Hansestäderna Wismar och Stade vid Elbes mynningsvik i Nordsjön.

BERLIN 4 DAGAR.2014

Övernattning i Hotel Park Inn vid Alexander Platz nära TV-tornet. Andra dagen rundtur med en mycket kunnig lokalguide som visade oss alla de mest berömda sevärdheterna och varuhusen. Både dit- och hemresan gick via Gedser, den danska färjehamnen, som vi skåningar utnyttjade under DDR-tiden. Man fick se Unter den Linden, gatan från skolboken för oss som började med tyska 1945. ”Emil und die Detektive” av Erich Kästner.

Brandenburger Tor

MEDLEMSMÖTEN

Vid ett välbesökt **medlemsmöte** i samlingssalen på Åsevi berättade Leif Andersson om sin nya bok om Grästorp. Då passade vi även på att välja revisorer. Det blev Gösta Mörkås och Evert Johansson med Rolf Ahlberg som suppleant. Rolf har även skänkt en egenhändigt svarvad ordförandeklubba till föreningen.

Britt-Marie Hermansson, som gjort skolresor med gymnasieungdomar till Polen, informerade om Polen och Krakow på ett medlemsmöte hösten -07.

Monia informerade om **hemsäkerhet** och Bengt-Erik visade färgbilder från **Abisko** på temat ”Höst i fjällvärlden”.

När kriget kom till Sverige (och Grästorp) i samverkan med Flyghistoriska föreningen.

Författaren Jan-Olof Nilsson, Falkenberg, tog oss med till beredskapstiden och berättade om de flygare som nödländade i Sverige. Rune Pettersson berättade om flygare som 1944 bodde i Grästorp. Ingvar Sundvall hade ställt ut diverse prylar från beredskapstiden bl.a. en ränsel i läder. 130 intresserade fyllde samlingssalen till bristningsgränsen.

Vid en gemensam aktivitet med SPF i Grästorpsbygden **kåserade prästen Gillis Hellberg** om ”Humor i allmänhet och västgötsk i synnerhet”. i Samlingssalen Kommunens Hus.

Ett trevligt ”kaffeprat” genomfördes på **Cafe Nordstan** med föreläsning om kaffe av olika slag av Tore Wetter som varit kaffehandlare i Göteborg.

Barbro och Jan Ljunge berättade i Café Nordstan om sin resa till **Samarkand** och visade intressanta bilder.

2013 kom **Grästorps Lucia** på ett uppskattat besök i samlingsalen. Efteråt berättade Kerstin och Sture Svensson om sin Kenyaresa och visade färgbilder.

Vid ytterligare ett medlemsmöte i Café Nordstan återknöt vi till beredskapstiden. Rune Pettersson och två kamrater hade besökt Dalsland i Folke Tengelands fotspår efter dennes bok ”Sommaren med sjunde”.1978. Föreläsningen beledsagades av intressanta ljusbilder.

ÅRSSTÄMMOR

Första ordinarie årsmötet

Tisdagen den 14 mars 2005 kallade vi till det första årsmötet. Kassabehållningen 05-12-31 var 3.256 kr. Halva styrelsen omvaldes på 1 år och den andra halvan på två år. De närvarande stämmodeltagarna bjöds på kaffe med dopp, och en bildvisning från **Irlandsresan** förgyllde sammankomsten. En lärorik föreläsning på årsmötena har blivit tradition.

Årsmöte 2006 visades resterande bilder från Irlandsresan

Årsmöte skall hållas före utgången av mars och 2007 kallades Birgitta Sahlbom, Frändefors att hålla årsmötesföreläsningen. Hon berättade hur det var att jobba som barnmorska på **Grönland**. Mycket intressant.

Årsstämman 2008 leddes av Claes-Göran Svensson. Kerstin Enström hade undanbett sig omval. Hon avtackades och ny i styrelsen blev Jan Ljunge. Årsmötesföreläsningen handlade om **Polen**: Bebyggelse, kyrkor och städer från norr till söder. Roman Kanjok, polsk lärare i Vänersborg stod för programmet.

2009 visade Rolf Ahlberg unika bilder och berättade om sina och Irmas många och långa **Resor i Latinamerika**. De reste helt på egen hand och med minsta möjliga packning. Allmänna färdmedel och lokala övernattningar gjorde att man kom mycket nära människorna på platsen. Mycket speciella turistmål som Titicacasjön, Machu Picchu och Påskön besöktes.

Claes-Göran Svensson tog över ordförandeklubban 2010 efter Bengt-Erik Persson, som undanbett sig omval med ålderns rätt. Bengt-Erik utnämndes till *senior adviser* och har som sådan rätt att delta i styrelsemöten utan rösträtt. Avskedsgåvan var en ordförandestatyr i glas. Ny i styrelsen blev Kerstin Svensson.

Efter årsmötesförhandlingarna visade Jan Ljunge bilder och berättade om en resa i **Peru, potatisens hemland**. Eftersom de flesta resenärerna var potatisodlare, besöktes en potatispark, där 700 sorters potatis kunde studeras. Befolkningen levde på potatis och majs.

Med anledning av firandet av **Birger jarl 800** år hade vi inbjudit Lars Renström, Bitterna att föreläsa om den svenske statsmannen vid vårt årsmöte 2011. Lars kom i en resdräkt som var vanlig på 1200-talet. Jarlen var både finansminister och krigsledare. Man tror sig veta hur han såg ut eftersom hans porträtt finns i Varnhems klosterkyrka, där han begravdes 1266.

Vid årsmötet 2012 fick vi ny Revisor, Rune Pettersson på Banken, efter Evert Johansson, som undanbett sig omval. Malte Jonasson hade undanbett sig omval som styrelseledamot och sekreterare ersattes av Kerstin Svensson. Stämmoföreläsningen gjordes av Bengt-Göran Bengtsson, Trollhättan, som kåserade om Fritjof Nisson, Piraten. Till kaffet bjöds på spettekaka, med anledning av att vi nu läste om Skåne.

Efter årsmötet 2013 visade Leif Andersson ett utförligt och detaljerat bildspel om den gamla bebyggelsen i kvarteret **Storken** i norra delen av Grästorps samhälle. Stämmoföreläsningen jubileumsåret 2014 hölls av sjuksköterskan Ingela Olsson från NÄL. Hon talade om hur man känner igen en **stroke**.

SAMRÅD SKARABORG - ÄLVSBERG

De första åren hade vi ett utbyte med Vänersborg, bjöd in varandras styrelser och fick på så sätt många tips. Senare hade vi en mer formaliserad samverkan med hela storlänets. Träffarna har omväxlande kallats samråd och ordförandekonferenser, men innehållet har varit detsamma.

Till första samverkansmötet i Trollhättan skickade vi Maud Larsson. Andra mötet var i Vänersborg. B-E Persson och Malte Jonasson åkte dit. Till ett möte i Mariestad åkte Bengt-Erik och Monia. Alingsåsarna visade den berömda aktiviteten "Ljus i Alingsås" vid ett samrådsmöte där. Maud Larsson och B-E Persson representerade Grästorpsföreningen.

Vid ett samråd i Grästorp 2008 visades Museet och Växthus Oskar. Mariestadsborna var så imponerade att de senare gjorde en resa hit.

Till ett samrådsmöte i Trollhättan åkte B-E Persson och Jan Ljunge. Den nya högskolan visades. Man tyckte att det räcker med ett samråd om året.

Samma personer fick åka till Skövde Där besågs den nya arenan.

Claes-Göran och Bengt-Erik deltog i ett samrådsmöte i Alingsås 2013.

Jan Ljunge och Kerstin Svensson deltog i Samrådsmöte i Vänersborg i september 2013.

Till ett samrådsmöte 2014 i Mariestad, Karlsholme åkte Jan Ljunge och B-E Persson

RIKSSTÄMMOR

Föreningen betalar **15 kr per medlem** till Riksförbundet, Förbundet Aktiva Seniorer, FAS.

Summan beräknas efter medlemsantalet vid föregående årsskifte. Till Medborgarskolan betalas ingen årsavgift

Riksförbundets styrelseledamöter har inte några arvoden. Men däremot kostnadsersättningar. Det kostar att sammankalla till ett styrelsemöte med ledamöter från hela landet. Vi vill ju att hela landet skall vara med, och vi tycker att hela landet skall vara representerat i Riksstämman.

Jan Ljunge och Bengt-Erik Persson representerade Grästorp vid Riksstämman på Ålands-färjan Cinderella den 19–20 maj 2008.

Riksstämman är det vartannat år och 2010 var den i Borås. Claes-Göran Svensson och Kerstin Svensson representerade Grästorpsföreningen. En guidad rundtur i Borås med buss ingick i programmet. Den 14 m. höga Pinocciostatyn beskådades.

Det är viktigt att ställa upp på riksstämmorna. Dels för att vidga sina vyer för egen del och se olika delar av landet, dels för att hedra den förening som åtagit sig att arrangera stämman. Särskilt norrlänningarna satsar egna resurser och prestige för att visa upp sin bygd.

I Sundsvall 10–12 maj 2012 var vi representerade av ordf. C-G med hustru Aino. De hade blivit särskilt välkomnade och uppmärksammade på stämman och hade verkligen fått sätta Grästorp på kartan. Bergforsens kraftverk är speciellt. Genom att dämna upp Indalsälven vid mynningen får man en tolv mil lång sjö och kan utnyttja allt älvens vatten genom ett kraftverk vid mynningen. Jag tog min första diafilm vid kraftverksbygget 1955. Kameran var en ny Agfa Silette.

Vid Riksstämman i Karlskrona passade förbundet Aktiva Seniorer på att fylla 25 år. Våra representanter vid riksstämman var Jan Ljunge och Kerstin Svensson. Naturligtvis ingick en visning av Marinmuseum av den gamle guiden med stentorsstämman, som vi lyssnade till vid vår Blekingeres. Delegaterna träffade även allas vår Asta, trotjänare i riksförbundet.

BIOFILM

På initiativ av Curt Andersson i Tengene bildades en särskild filmförening i samarbete med de övriga pensionärsföreningarna i kommunen 2008. En kommitté tar hem filmer och efter filmen har vi kaffe och social samvaro. Vi fick ett särskilt startbidrag av Åse-Viste-banken men det har vi inte behövt utnyttja.

Tre kvalitetsfilmer per termin har vi haft möjlighet att se. Efter den digitala uppgraderingen av apparaturen har biljettpriset höjts till 60 kr inkl. fika.

En teaterpjäs framförd av några tjeckiska ungdomar på svenska lockade 40 åhörare. Pjäsen var **Spöksonaten** av August Strindberg. Man måste beundra tjeckernas recitation och uttal av det svenska språket som är väldigt olikt den slaviska tjeckiskan.

BOKCIRKEL

Damerna i föreningen har nästan från början haft i gång en bokcirkel. Ledare och inköpare har varit Marianne Wolme, Aino Svensson och på senare år Kristina Segerfeldt. Claes-Göran har roat sig med att organisera cirkulationsschemat. En del av cirklarna har träffats och diskuterat böckerna under trevlig samvaro som ”afternoon tea”. Jubileumsåret är en ny bokcirkel på gång.

MEDLEMSBLAD

Alltsedan 2010 har ordföranden Claes-Göran Svensson utgett ett medlemsblad varje månad och på så sätt informerat medlemmarna om aktiviteter i föreningen. Alla med egen E-post har fått detta på snabbt och modernt sätt. Andra har fått samma dokument med Posten.

AVSLUTNING

Det är en skön syn att se alla kunskapstörstande och aktiva seniorer, när vi träffas i arla morgonstunden. Otroligt stimulerande att sedan höra deras berättelser om egna upplevelser eller referera ett stycke i kursboken. Vi som var med från början har sett kamrater växa inför uppgiften och i bästa bemärkelse dela med sig och stödja varandra. Kom ihåg att publiken är lika viktig som föreläsaren. Man har aldrig märkt att någon har somnat på sin post. Nu hoppas vi att idén om att hjälpa och ta vara på varandra lever vidare länge än.

Vi uppträder alltid som en stor massa men med risk att glömma någon vill jag gärna nämna några enskilda personer. Margareta Johansson, som planerade och ledde våra första landskapsresor, Birgit och Malte Jonasson för deras utförliga reseskildringar, Maud Larsson för hennes säkra förvaltning av kassan, Lennart Hägg, som från början dokumenterade med kameran, Monia Persson för alla rapporterna till Medborgarskolan och ansvaret för råvarorna till till kaffet, Pelle Ottosson med dragspelet och Gösta Mörkås med den fina recitationen och sången, Barbro Backlund för resedikterna, Jan Ljunge och Kristina Segerfeldt för att de har tagit över som reseledare och sist men inte minst Claes-Göran Svensson, som tagit över rodret för hela föreningen.

Text och bild Bengt-Erik Persson där ej annat anges

STUDIERESOR

Av Malte Jonasson

IRLAND 2005

Efter att ha studerat Irland beslöt Aktiva Seniorer att besöka landet den 10–23 september 2005. Vi var 16 deltagare och åkte med Scandorama genom Tyskland och vidare genom Eurotunneln till England. Tunneln var 5 mil lång och det tog 45 min att komma igenom.

Toaletterna vid resans början var för både damer och herrar och var mycket speciella.

Irlands skyddshelgon St. Patrick kristnade landet redan på 400-talet. Vikingarna var här och plundrade kyrkor och kloster. På 1800-talet kom Stora svälten, som är ihågkommen med en statygrupp utmärklade människor. Det var potatisen som drabbats av en sjukdom och dog ut. Den mest fotograferade statyn är på Molly Malone, som enligt visan sålde musslor och ostron. Vi sjöng om henne i bussen.

Jonathan Swift, som skrev om Gullivers resor, var domprost i St. Patricks Cathedral. Varje år sedan 1745 paraderar Orangeorden i Belfast. De är lojala mot England. En av resans höjdpunkter var Giant Causway, gigantiska klippformationer, som bildats vid ett vulkanutbrott för miljontals år sedan. Det består av 3700 sexkantiga basaltpelare Området heter Cliffs of Moher.

Vid Bushmill Whisky Destilleri inhandlade vi ett antal flaskor av livets vatten. I Middleton fick vi se världens största destilleringskärl i koppar. Whiskyn förvaras i ekfat 3-7-12-18 år. Jameson är världens mest sålda whiskysort.

Karin Tengroth skrev följande limerick:

*Ett gäng vikingar från Norden
Besökte den irländska jorden.*

Av The Kerry Ring sågs ingenting och ledigt fick fårahjorden.

HÄLSINGLAND den 12–16 juni 2006

Aktiva Seniorer gjorde en oförglömlig resa till Hälsingland med Enströms Buss. Resan leddes av Margareta Johansson, och första stoppet gjordes i Nora, hennes hemstad. Till reseledningen hörde också Ulla och Evert Johansson samt Gunvor Kihlander. Hon var den som genom en kamratkontakt ledde in oss på spåret att utnyttja en sommarledig folkhögskola.

Deckarförfattare Maria Lang kommer från Nora och Nora Anna sprang 400 m och 800 m på löparbanorna runt om i Sverige Sveriges första järnväg gick mellan Nora och Ervalla. Vi passerade Strömsholms kanal och Jularbo, där Kalle Jularbo växte upp. Länsgränsen markeras med en jättestor bock. I Alfta tittade vi på Migranternas Hus, där Erik Jansson föddes. Han brände katekeser och postillor och tvingades fly till Amerika. Där bildade han Bishop Hill. Han hade som mest 1000 anhängare.

Vi passerade Järvsö kyrka. Lill-Babs har en servering i byn. Ystegården är ett enda stort museum och har funnits i släkten sedan 1600-talet.

Näsvikens Linneväveri hade som mest 500 arbetare, men nu är det bara 18 personer kvar. Många av arbetarna var katoliker och man byggde ett mindre kapell, som fortfarande används.

Forsa kyrka byggdes 1846 och har många gamla föremål. En spanjor åkte runt och stal gamla fina saker. Forsaringen med sin runskrift är numera väl inlåst på hemligt ställe.

Vi åkte Dellensjöarna runt. En tvär sväng kallas Brudsvängen, därför att ett brudpar välte och omkom i den närliggande ån. Den mest sevärda gården var Blanks i Kalvhaga, där sjunde generationen bodde. Inget har slängts på 100 år. Ågarna var uppfinningsrika, och där fanns en egentillverkad snöscooter och en motorcykel bland annat. Vi besökte konstnären Bror Eric, som målade sagofigurer i fäbodmiljö. Delsbostintan var en känd ståuppkomiker, och vi fick Höra en låt på hennes blockflöjt.

Bussen tog oss till Gränfors Yxmuseum. Här fick vi se hur en yxa blir till. Många köpte en yxa som minne. Utanför Hudiksvall brukade folket fiska strömming, när den gick till. Det formligen kokade av fisk i den lilla ån. Landshövdingen skulle inviga ett krematorium, men visste inte riktigt hur han skulle göra. Kyrkofullmäktiges ordförande föreslog att ”man kunde offra en suppleant”. På väg hem stannade vi till i Växbo spinneri, där man spinner 100% lin. Luftfuktigheten är 70% i lokalerna. Många köpte löpare och disktrasor i lin.

BLEKINGE – Sveriges trädgård 11–15 juni 2007

Denna gång åkte vi också med Enströms Buss. Genom ett sommarfagert Blekinge for vi till Ronneby Brunn. Hotellet har anor från 1700-talet. Det brann ner 1959 men byggdes upp i modern tappning. I den vackra parken upptäckte vi en ekoxe, Blekinges landskapsdjur. Kulturkvarteren i Ronneby ligger runt den gamla kyrkan, vars dörr har yxhugg från Erik XIV:s härjningar i staden

I Edestads skola bor Sussanne Demåne, som är berömd för sina träskulpturer i naturlig storlek. Hon använder motorsåg, när hon formar till figurerna. I Karlshamn finns ett monument på Karl-Oskar och Kristina nere vid hamnen. Brännvinskungen L O Smith startade sin bana här. Karlhamns punsch tillverkas av arrak, vin, sprit och socker. Man gör även ett välsmakande snus i Karlshamn. Mörrumsån är ett Eldorado för laxfiskare. Årligen tas laxar på över 15 kg. Bengt Berg lade grunden till naturvårdsområdet Eriksberg. Det var han som införde kanadagåsen. I en skyddad havsvik kan man fiska upp gädda på över 15 kg. En del av dem har namn och måste släppas tillbaka efter vägning och fotografering. Karlskrona finns numera på Unescos världsarvslista. Marinmuseet ute på Stumholmen är väl värt ett besök. Skeppsbyggare af Chapman gjorde skalenliga modeller på fartyg som skulle byggas.

Rosenbom

Amiralitetskyrkan är en vacker träkyrka som var tänkt som ett provisorium. Nedanför står fattigbössan i för av Rosenbom. En liten ö utanför Karlskrona heter Smörakken. Här avlusades sjömännen. Kristianopol grundades av den danske kungen Kristian IV och var viktig handelsstad med starka befästningar. Vid Brömsebro finns ett minnesmärke över freden 1645 då Sverige fick Jämtland, Härjedalen och Ösel samt Halland på 30 år.

Minnesstenen efter freden i Brömsebro 1645

ÖSTERGÖTLAND den 28/5 – 1/6 2008

Resan gick först till Omberg, varifrån man kunde se över 50 kyrkor. Sjön Tåkern är berömd för sitt fågelliv. Vi stannade vid Rökstenen och försökte tyda något av runskriften. Där finns över 800 runor. I Vadstena gick vi runt och beundrade Den Heliga Birgittas relikskrin, där hennes kranium finns bevarat. Gustav Vasa försökte roffa åt sig allt av värde, men tvekade att ta allt. Tegelbyggnaderna i Vadstena var den gamla konungaborgen. Här levdes det livets glada dagar på 1300-talet. Vadstenabullret handlade om Gustav Vasas dotter Cecilia, som blev förälskad i en tysk greve. Efter ett tumult blev hon bortgift med en annan greve och blev olycklig i alla sina dar.

Domkyrkan i Linköping har en berömd altartavla av Sörensen. I slottet finns ett museum som bl.a. visar vad man åt till middag. Där finns även en karolin, som gått hem från Sibirien med bara ett par stumpar till ben.

På torget finns en berömd staty på Folke Filbyter, gjord av Carl Milles. Den väckte starka känslor när den sattes upp, eftersom den är så ful. Utanför Högre Allmänna Läroverket finns en staty på Tage Danielsson. På Malmslätt finns flygplansmuseet som visar flygets utveckling. Söderköping ligger vid Göta Kanal. Här finns ett berömt glasscafé, ett smultronställe. Vid Slätbaken ligger Stegeborgs slottsruin. Här finns en vacker örtagård. Utanför Linköping ligger Bergs slussar med 8 portar. Norrköping kallas ibland Peking. Spårvagnarna är knallgula. Här låg Holmens Bruk. Tuppens lakansväv kom härifrån. Det var Louis De Geer som kallade in valloner,

som var duktiga smeder. Norrköping är känt för sitt forbollslag med bröderna Norrdal och Lidholm.

”Ansvariga” avtackas innan hemfärden..

Utsikten från Heidenstams Övralid..

GOTLAND 7 – 11 juni 2009

Färjan från Oskarshamn tog tre timmar. Vi åkt förbi Blå Jungfrun och Karlsöarna. Från Visby fortsatte vi till folkhögskolan i Hemse. Första målet för resan var Uggarde Roir. Det är Gotlands största bronsåldersröse. Lars Jonssons konstmuseum var intressant att se. Hans

akvarellmålningar av fåglar är unika. Några passade på att köpa av hans verk. Öja kyrka hade ett intressant triumfkrucifix. Ingångsportalen är av hoburgsmarmor

På väg till Fårö åkte vi över Lojsta hed. Vi stannade till vid Hångers källa. Här inspirerades Prosten Kolmodin till sommarsalmen Den blomstertid nu kommer. I Bunge studerade vi hembygdsmuseet med sina berömda bildstenar och gården med tak av ag.

Fårö kyrka har votivskepp och minnesstenar över säljägare som drivit till havs på isflak. Ingmar Bergmans grav finns på kyrkogården.

Langhammars raukfält var mäktigt att se. Raukarna är hårda rester av koralldjur som levde för femhundra miljoner år sedan. I Lärbo stod raukarna långt upp på land. Vattenståndet hade varit mycket högre. I Slite bränns kalk till cement. Nittiotvå kyrkor byggdes under öns storhetstid på 1100 och 1200-talen. Ekstakustens naturreservat besöktes på kvällen. Det fanns gott om fossil i strandvallen. Torsburgen är Nordens största fornborg. Vi såg orkidéer och andra ovanliga växter där. Ryssgubbarna var ovanligt pampiga här. Roma kloster är ett blivande turistmål. På e.m. blev vi undervisade i olika lekar som kasta varpa. Saffranspannkaka med salmbärssylt serverades. I Visby gick vi en guidad tur i den gamla hansastaden, som numera är ett världsarv. Vi besåg Domkyrkan, Botaniska trädgården, Gotlands fornsal och Almedalen.

Dragkamp på Loista hed

VÄRMLAND 12–16 juni 2012

På väg till Värmland besökte vi Halmens Hus i Bengtsfors, som invigdes 1996. Vi stannade till på Ängebackens kursgård som är ett kollektiv där man sysslar med dans, meditation m.m. Vi inkvarterade oss på Geijersskolan, Ransäter. Man är främst inriktad på musik och litteratur. Utanför skolan står Vargstenen, som är ett konstverk av en elev. Klässbols linneväveri var väl värt ett besök. Man hade komponerat sänglinne till Viktoria och Daniel. Rockstagruppern är en enda konstnärsgruppen i Sverige. Natan Söderblom ligger nakenmodell tillsammans med en kvinna, när Christian Eriksson gjorde en skulptur. På Mårbacka berättade en duktig guide om Selma Lagerlöf. Hon fick en unik vas av Simon Gate när hon fyllde 80 år. 1009 fick hon Nobelpriset i litteratur. Hon var låghalt hela livet men en påfågeln, som hade fått henne att glömma krämporna.

Lars Lerin har sin lokal i Munkfors. Han är Sveriges främste akvarellmålare. Martinugnen här är en av världens äldsta i sitt slag. Medelåldern på arbetarna var bara 37 år. Brukspatronerna blev rika på järnet och det ledde till ett blomstrande kulturliv.

Tage Erlanders far var folkskollärare och kantor . Han fick bara 700 kr i lön om året.

Geijersgården förföll under slutet av 1800-talet. Den renoverades upp 1912.

Långbro har flest mineraler i världen, ca 200 st. Gruvan var först 240 m. djup, man sprängde genom till marknivå. Sedan bars malmen upp på stegen. Lesjöfors är känt för sin tillverkning av fjädrar och sitt bandyag. I Filipstad finns en staty av Nils Ferlin. I Karlstad finns Skräckens monument som minne av unionsupplösningen med Norge 1905. Sola i Karlstad står staty vid stadshotellet. Utanför Kristinehamn står den 15 m höga Picassostatyn. Södra Råda kyrka brann ner 2001. Den byggs upp på nytt.

DALARNA 19 – 23 juni 2011

Grythyttan var vårt första mål. Karl-Jan har här ställt ut den svenska paviljongen från världsutställningen i Sevilla 1992. Vi fortsatte till Mora folkhögskola, där vi möttes av två dalkullor i folkdräkt. På kvällen fick vi höra kuling, ett slags sång med extremt kraftiga toner. Man lockade hem korna på detta sätt.

Orsa djurpark var ett uppskattat besök med sina björnar och andra djur. I Våmhus fick vi se hur man gjorde spånkorgar. Många passade på att köpa med sig en äkta korg från Dalarna. Dalamåleriet växte fram från slutet av 1200-talet. Kurbits är namnet på denna folkliga konstform. Utanför Rättvik ligger Nittsjö keramikfabrik. En storsäljare är jultomtar i olika storlekar. Rättviks kyrka är från 1300-talet. Man kom till gudstjänsten i stora kyrkbåtar, som roddes av traktens starka karlar. I Tällberg passade många på att köpa hemslöjd. Utanför Leksand ligger Hildasholm, som uppfördes av Axel Munthe. Han vistades dock mest i Stockholm som drottningens livmedikus.

Mora kyrka i bakgrunden. Cafepaus på Storgatan

I Älvdalen finns Porfyrmuseet. Porfyr är en extremt hård och svårbearbetad sten. Här uppe tillverkades dragspel och elgitarrer. I Mora tittade vi på Zorngården och Zornmuseet. Han blev rik på sitt målände. Mest känd blev han för sina nakna kvinnofigurer.

Vasaloppsmuseet var intressant. Där fanns foto på Bror Jonsson, Ryda och ett antal skidmodeller.

Carl Larsson-gården var för många en höjdpunkt. Här fanns målningar och teckningar som de flesta kände igen.

SKÅNE 16 – 20 juni 2012

På väg till Skåne gjordes ett stopp vid Grimeton i Halland. Här finns världens enda fungerande långvågsradiostation. Den finns med på världsarvslistan. Tunneln genom Hallandsåsen har varit extremt svår att bygga på grund av sprickbildning i berget

Ute på Bjärehalvön finns stora potatisodlingar. Från Torekov går båtar till Hallands Väderö. Ängelholm är känt för sina lergökar. Från Kullaberg går dagliga valsafaris under sommaren. Man ser tumlare. På Fridhems folkhögskola väntar en god middag. Nils Levan berättade om storskiftet under 1700-talet och framåt. Arr Lund ligger där det ligger beror troligen på att här möts flera vägar. Strax utanför Lund ser vi Kungahögarna och ett fredsmonument från Karl XI:s krig. "Försonade efterkommande reste monumentet" till hundraårsminnet.

Inne i Lund fanns under medeltiden 27 kyrkor och 4 kloster. Domkyrkan dominerar stadsbilden med sina dubbeltorn, Lunna pågar. Det astronomiska uret är från 1420-talet. I kryptan ser vi jätten Finn som förstenedes av solens strålar. 1866 startade universitetet och i Lundagård planterades 180 olika trädslag. Lunch intogs på Kulturen, där man bevarat gamla hus bl.a. Dackestugan från Uranäs.

Vi åker till Dalby Söderskog som blev nationalpark 1918. Dalby kyrka höll på att renoveras. Den är från 1060. Det var en gång biskopssäte samtidigt som Lunds domkyrka.

Efter att ha besökt Malmöhus slott for vi till Turning Torso, som är 190 m högt. Det är vridet ett kvarts varv och svajar 30 cm vid storm.

Hos jordbruksreformatorn Rutger MacLean på Svaneholm

Ale stenar är ett solkalendarium som visar sommar och vintersolstånd. Kiviksgraven på Österlen är ett bronsåldersröse och det största i sitt slag. Det är 75 m i diameter och ca fyra meter högt. I Kivik finns fruktodlingar. Man tillverkar vin och must. På Ravlunda kyrkogård ligger Fritiof Nilsson Piraten begravd. ”Här under är askan av en man som hade för vana att skjuta upp allt till morgondagen Dock bättrades han på det yttersta och dog verkligen den 31 jan. 1972.” Stenen är i stort behov av rengöring. Brösarps backar är stora sandåsar. Flyinge är känt för sina hästar. Hovdala utanför Hässleholm var tidigare militärt område. Här ligger Finjasjön, som är en av Sveriges äldsta boplatser. I sjön finns gott om fisk och musslor. Slottet är från 1600-talet och har spår av svenskarnas härjningar. I Ballingslöv gick Bengt-Erik i skola. Man gör köksinredningar och säljer smågrisar. Möckelnäs herrgård ligger vid sjön Möckeln. Här serverades en god middag.

”Kaanans land” Landet mellan Dalby och Malmö. Vi skymtar Turning Torso i horisonten
Utsikt från Dalby Söderskog, Sveriges äldsta Natonalpark.

UPPLAND 12 – 16 aug. 2013

Wiks slott i morgonsol.

Vi åkte till Wiks slott, som är en gammal riddarborg från 1400-talet. Fängelsehålorna besöktes. Det gick en lönngång upp till festvåningen. Vallonerna togs hit av Louis de Geer på grund av deras yrkesskicklighet. Dannemora var ett brukssamhälle med brungula hus där smederna bodde. Man arbetade i tre timmar och vilade i tre timmar året runt. Sov gjorde man i kolboxar. Lövsta gård visade hur ägarna bodde. De blev rika på järnet.

Gamla Uppsala besöktes. De tre högarna ligger på en ås som har grävts ur. Urdabrunnen var en gammal offerplats. Här växte Ask och Embla.

Inne i Uppsala har det uppförts ett skrytbygge för 600 miljoner. Det går varje år med miljonförlust. Uppe vid Gunillaklockan togs ett gruppfoto. I Karolina Rediviva finns Silverbibeln och 5 mil böcker och 20 mil tidskrifter.

Pelle Svanslös har ett eget övergångsställe i stan.

I Sigtuna präglades mynt med Olof Skötkonungs bild. Här finns sju kyrkoruiner kvar. Skokloster var från början nunnekloster. Gustav Wrangel höll på att rusta upp slottet men dog plötsligt. Arbetarna avbröt då arbetet och lämnade sina redskap kvar.

Härkeberga kyrka besöktes. Här finns målningar av Albertus Pictor, som var en känd Kyrkomålare.

Kaplansgården i Härkeberga.

SMÅLAND – ÖLAND 23 – 27 juni 2014.

Vi blev inkvarterade i Oskarshamns Folkhögskola. En stadsvandring fick avsluta första dagen. Utefter kajen finns en långbänk på 72 meter, där folk brukade sitta och titta på båtar. Staden är backig med många trappor och gränder. Priserna på husen har gått upp.

Vi gjorde besök på kärnkraftverkets slutförvarning, vilket var väldigt intressant. Med buss reste vi 500 meter ner i urberget. Lutningen var 14 % och maskinerna var enorma. Däcken var helgjutna för att hålla för trycket.

Bordskivan i ögongnejs med ebonitleran och kopparcylindern med atomavfallet.

Vi stannade till vid Stensjöby, där tiden har stått stilla. Byn är oskiftad och åkrarna är bara små lyckor. Döderhultsmuseet var nyrenoverat. Axel Pettersson, som var bondson arbetade mest i al. Damerna besökte Liljeholmens ljusfabrik och gjorde en del inköp.

Vi fortsatte resan förbi Påskallavik och över Emån, där det är ett bra laxfiske. Den ovanliga malen finns i ån. Men den är fridlyst.

Utanför Bäckebo slog en av tyskarnas raketer ner 1944. Hålet syns fortfarande.

Orrefors glasbruk lades ner 2009, med det finns en butik med kristallsaker kvar.

I Kalmar gick vi på läns museet och såg utställningen om Regalskeppet Kronan, som förläste 1626 utanför Ölands södra udde. Vraket återfanns 1980 och många saker har plockats upp. På museet fanns också en utställning av Jenny Nyström.

Vi åkte över Ölandsbron, som är över sex km lång. På ön finns 450 väderkvarnar kvar av över 2000 st. Stubbakvarnarna har svans som man kan vrida den runt med. På holländarna vrider sig hela tornhuvan. Hela södra Öland hör till Världsarvet. Allvaret är 4 mil långt och 2 mil brett. Här växer bara enbuskar och ljunng. På Capellagården kan man titta på elevarbeten och köpa växter. Vid Segerstads kyrka åt vi lunch stående vid kyrkomuren. Eketorps borg är en järnåldersborg som man renoverar.

Vi besökte fyren Långe Jan som är 42 m hög och har 192 trappsteg. Nere vid Ottenby ringmärker man fåglar. Området är naturreservat. Astrid Lindgrens Näs fick ett besök. Utanför Storebro ligger Visans Skepp med ett 20-tal resta stenblock med visor och sånger på. Vi sjöng några av sångerna.

Oskarshamns Folkhögskola utescenen. Andra resan gruppbild. Foto C-G S.

Resa till SMÅLAND-ÖLAND

Det gick ett rykte om ögon blå
de fanns på guiden som vi skulle få
Ryktet sa att maten var riklig och god
att det skulle bli jobbigt vi också förstod
nu har vi fått uppleva allt det samma
även om det vackra vädret ej fått stanna.

I underjorden har vi också varit
djupt, djupt ner har vi farit
På långa soffan vi suttit i rad
och även sett en veteranbilsparad
På Orrefors kunde vi köpa glas
även om själva bruket gått i kras.
Liljeholmens ljus fanns i stora massor
det blev köer i deras kassor
Symbolen för skolan är en gyllene tupp
glänser i guld när man tittar upp
Ann-Lis hade en tupp på sin flaska vin
snacka om att passa in.

När jag hade duschat var jag alls ej nöjd
för vattnet stod i ankelhöjd
Lennart och Inga slapp dela badrum med oss
synd om ni gillar fotbad förstås.
Gnistan är hjälpsam och hjälper gärna till
tar bilder åt Astrid precis som hon vill.

Vi fick en bonus med Stensjö by
och Ros-Marie henne gillade vi ju
hon berättade om Oscar som sam
och hur döderhultaren tog sig fram

På Öland räckte tiden inte till
det blir ju inte alltid som man vill
men vad gör det väl med en liten skur
när lunchen serveras vid en kyrkomur.
På allvaret hörde vi göken gala
medan regnet började skvala
en regnjacka hade varit toppen
men Kjell-Arne tog byxorna runt kroppen.

Kristina och Charlie har haft ett sjå
att få det hela att gå
Kristina hittade Ullinge under en golftour
folkhögskolan fixade hur vu bor
och Charlie nu får Du nya resmål söka
så Du kan fortsätta feströka
och Ingemar: Vi vill bara åka med Dej
till alla andra säger vi nej
ni tre får nu inte gå i strejk, säger en tös
från Trollhättans Högre Allmänna Läroverk.

Barbro Backlund 27 aug. 2014

Efter slutfört uppdrag får vi tacka den sittande styrelsen och alla andra som ställer up på ansvarsuppgifter. Vi önskar Lycka till de kommande 10 åren och hoppas att nya frivilliga kommer att ta över efter hand.

Malte Jonasson och Bengt-Erik Persson

Gruppen på riddarborgen Wik i Uppland. Foto C-G S.

PS

Just i pressläggningen får vi rapport om ett par mycket intressanta visningar av Kungajaktsmuseet vid Bergagården på Hunneberg. Museet visades av en kunnig guide och visningen avslutades med en välsmakande lunch på Spiskupan. Andra dagen intogs lunchen på Ronnum.

Vi kan också rapportera "läget" inför jubileumsfesten. Redan kring hundratalet anmälda, en "PUB-afton" som vi med spänning ser fram emot.

DS